

Aneta MICHALAK
Politechnika Śląska
Wydział Organizacji i Zarządzania
aneta.michalak@polsl.pl

INTELLIGENTNA SPECJALIZACJA JAKO KONCEPCJA WDRAŻANIA POLITYKI INTELIGENTNEGO ROZWOJU

Streszczenie. Celem artykułu jest analiza uwarunkowań polityki inteligentnego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji. Przedmiotem badań podjętych w artykule są prawne uwarunkowania inteligentnego rozwoju, związane z unijną perspektywą finansową 2014-2020; w szczególności odniesiono się do unijnej Strategii Europa 2020, polskiej Strategii Rozwoju Kraju 2020, strategii zintegrowanych i umowy partnerstwa. Wskazano ponadto rolę programów operacyjnych w realizacji polityki inteligentnego rozwoju, a zwłaszcza Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Na tym tle przedstawiono koncepcję inteligentnych specjalizacji jako klucza do inteligentnego rozwoju.

Słowa kluczowe: inteligentna specjalizacja, inteligentny rozwój, innowacyjność.

INTELLIGENT SPECIALIZATION AS A CONCEPT OF IMPLEMENTING THE INTELLIGENT DEVELOPMENT POLICY

Summary. The purpose of the paper is to analyze the conditions of intelligent development policy with a special inclusion of intelligent specializations. The subject of research undertaken in the article are the legal conditions of intelligent development connected with EU financial perspective for the years 2014-2020, in particular it was related to the Europe 2020 strategy, integrated strategies and partnership agreement. Furthermore, the role of operational programs was indicated in conducting the intelligent development policy, especially the Intelligent Development Operational Program. On this basis the concept of intelligent specializations was presented as a key to intelligent development.

Keywords: intelligent specialization, intelligent development, innovativeness.

1. Wprowadzenie

Problematyka inteligentnego rozwoju w ostatnich latach zdominowała dyskusje dotyczące przyszłości gospodarek europejskich i nie tylko. Inteligentny rozwój stał się domeną strategii rozwojowej Unii Europejskiej i jej poszczególnych państw członkowskich. Zakłada się, że jest on receptą na trwały rozwój, zabezpieczający potrzeby ludzkości zarówno obecnie, jak i w przyszłości. Kluczem do inteligentnego rozwoju stały się inteligentne specjalizacje. Celem artykułu jest analiza uwarunkowań polityki inteligentnego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji krajowych i regionalnych. Przedmiotem badań podjętych w artykule są prawne uwarunkowania inteligentnego rozwoju, związane z unijną perspektywą finansową 2014-2020; w szczególności odniesiono się do unijnej Strategii Europa 2020, polskiej Strategii Rozwoju Kraju 2020, strategii zintegrowanych i umowy partnerstwa. Wskazano ponadto rolę programów operacyjnych w realizacji polityki inteligentnego rozwoju, a zwłaszcza Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Na tym tle przedstawiono koncepcję inteligentnych specjalizacji, dokonując ich przeglądu na poziomie krajowym i regionalnym.

2. Idea inteligentnego rozwoju

Termin inteligentny rozwój ma szeroki wymiar i dotyczy rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności. Pojęcie inteligentnego rozwoju opiera się na popularnym współcześnie akronimie SMART (od ang. *Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound* – konkretny, mierzalny, osiągalny, realny, terminowy, dosłownie tłumaczony jako sprytny, z czasem przypisany do określenia inteligentny). Za wyjściowe dla idei inteligentnego rozwoju można uznać pojęcie zrównoważonego rozwoju, które wyrosło na bazie pojęcia *sustainable* (z ang. zrównoważony, trwały) i zmieniało się na przestrzeni lat, co jest widoczne w interpretacji strategicznych dokumentów europejskich. Zrównoważony rozwój pierwotnie opisywano jako rozwój, który zabezpiecza potrzeby współczesnych ludzi bez ograniczania realizacji potrzeb przyszłych pokoleń. Współcześnie pojęcie to powszechnie oznacza zapewnienie trwałego rozwoju, dającego solidne jego podstawy.

W Polsce zasada zrównoważonego rozwoju została zapisana w art. 5 Konstytucji RP i w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska¹, gdzie przyjęta została następująca definicja rozwoju zrównoważonego: „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów

¹ Tekst jedn. – DzU z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.

przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”².

Inteligentny rozwój zapisany jako kluczowy element strategii Europa 2020 opiera się właśnie na takiej definicji zrównoważonego rozwoju. Kierunek poszukiwań inteligentnych rozwiązań, które wymagają dostępności najnowocześniejszych technologii, zapewnia trwały rozwój i daje solidne podstawy dla całej Europy, a więc w tym sensie jest zrównoważonym rozwojem. Inteligentny rozwój społeczno-gospodarczy wiąże się z wykształceniem regionów ekonomicznych, gdzie występują konkurencyjność i komplementarność obszarów. Ośrodki, które potrafią sprostać konkurencji, mogą w perspektywie tę konkurencję wygrać w ramach wykorzystywania własnych i zewnętrznych zasobów, a także uzyskania innych czynników rozwoju, osiągnąć wysoki poziom i w rezultacie równie dużą dynamikę rozwoju społeczno-gospodarczego³.

Inteligentny rozwój wymaga: podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy w Unii Europejskiej, pełnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także zadbania o to, by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi. Działania, jakie w tym kierunku Unia Europejska kieruje do państw członkowskich, to promocja innowacji, kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie oraz rozwój społeczeństwa cyfrowego. Działania podjęte w ramach tych priorytetów powinny uwolnić europejski potencjał innowacyjny, poprawić rezultaty procesu kształcenia oraz jakość i wyniki instytucji edukacyjnych, a także pozwolić na wykorzystanie gospodarczych i społecznych możliwości społeczeństwa cyfrowego. Realizacja takich postulatów powinna przebiegać na poziomie regionalnym, krajowym oraz unijnym⁴.

3. Uwarunkowania inteligentnego rozwoju w unijnej perspektywie finansowej 2014-2020

Unijna perspektywa finansowa 2014-2020 jest związana z przyjęciem w 2010 roku **Strategii Europa 2020**, w której zawarto trzy powiązane ze sobą priorytety. Dotyczą one zapewnienia warunków dla:

- inteligentnego rozwoju, tj. rozwoju służącego budowie gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,

² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, DzU z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.

³ Bach-Głowińska J.: *Inteligentna przestrzeń. Trzeci wymiar innowacyjności*. Wyd. Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 20-21.

⁴ Dziemianowicz W., Szlachta J., Peszat K.: *Potencjały rozwoju i specjalizacje polskich województw*. Wyd. Geoprofit, Warszawa 2014, s. 16.

- zrównoważonego rozwoju, tj. rozwoju na rzecz gospodarek efektywnie korzystających z zasobów przyjaznych środowisku i konkurencyjnych,
- rozwoju gospodarek o wysokim poziomie zatrudnienia, przeciwdziałającemu wykluczeniu społecznemu, zapewniającemu spójność społeczną i terytorialną.

Polska, tak jak wszyscy członkowie UE, zobowiązała się do realizacji priorytetów Strategii Europa 2020. Odpowiedzią na tę Strategię jest **Strategia Rozwoju Kraju 2020**⁵, która proponuje podejście dwukierunkowe, polegające na usuwaniu barier i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystaniu jej mocnych stron. Strategia Rozwoju Kraju 2020 wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze unijne w perspektywie 2014-2020:

- konkurencyjna gospodarka,
- spójność społeczna i terytorialna,
- sprawne i efektywne państwo.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 stanowi jednocześnie podstawę **9 strategii zintegrowanych**, które realizują założone w niej cele i uszczegóławiają ją. Jedną ze strategii zintegrowanych, mającą szczególne znaczenie dla inteligentnego rozwoju, jest Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki *Dynamiczna Polska 2020*, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 15 stycznia 2013 r. Głównym założeniem tej strategii jest przygotowanie odpowiednich warunków funkcjonowania przedsiębiorstw oraz sektora nauki i administracji, które pozwolą zwiększyć konkurencyjność i innowacyjność polskiej gospodarki. Strategia ta wskazuje na potrzebę prowadzenia zintegrowanej i kompleksowej polityki innowacyjnej, która będzie oddziaływać jednocześnie na różne aspekty tworzenia nowoczesnych projektów m.in. w zakresie przedsiębiorczości, współpracy międzysektorowej, rozwoju bazy i kadry naukowej, transferu wiedzy, zamówień publicznych i partnerstwa publiczno-prywatnego. Wśród pozostałych strategii zintegrowanych znajdują się Strategie:

- Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko,
- Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Rozwoju Transportu,
- Sprawne Państwo,
- Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP,
- Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa.

Fundusze unijne w perspektywie finansowej 2014-2020 mają stanowić istotne, choć nie jedyne źródło finansowania celów ujętych w Strategii Rozwoju Kraju 2020 i strategiach zintegrowanych. Założenia dotyczące wykorzystania funduszy europejskich na realizację

⁵ Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25.09.2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Monitor Polski z dnia 22.11.2012, poz. 882.

powyższych celów przedstawia **Umowa Partnerstwa**⁶ – dokument przyjęty przez Radę Ministrów i wynegocjowany z Komisją Europejską. Umowa ta obowiązuje zarówno rząd, jak i samorządy województw. Określa ona, które elementy Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz strategii zintegrowanych zostaną objęte finansowaniem z funduszy europejskich. Szczegółowe rozwiązania, dotyczące np. typów działań, rodzajów projektów, wskaźników, znajdują się natomiast w **programach operacyjnych**, które są traktowane jako narzędzia realizacyjne strategii zintegrowanych.

4. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój jako stymulator inteligentnego rozwoju

Z punktu widzenia finansowania inteligentnego rozwoju w finansowej perspektywie unijnej 2014-2020 największe znaczenie ma **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PO IR)**. Głównym celem tego programu jest wsparcie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się przez zwiększenie nakładów na B+R, w szczególności przez:

- wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej,
- podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych oraz prac rozwojowych,
- zwiększenie stopnia komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia badań naukowych i prac rozwojowych⁷.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój koncentruje się na przedsięwzięciach zwiększających innowacyjność gospodarki, zapewniających rozwój sektora nauki oraz aktywizujących współpracę pomiędzy przedsiębiorcami a naukowcami. Główny cel programu jest realizowany przez dwa cele tematyczne. Głównym celem tematycznym programu jest „Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji”. Drugim celem tematycznym, o charakterze uzupełniającym, jest „Wzmacnianie konkurencyjności MŚP”.

W ramach PO IR możliwe jest pozyskanie środków unijnych przeznaczonych na wsparcie badań, rozwoju i innowacji. Uwzględniono tu z jednej strony działania, które mają zapewnić lepsze dostosowanie podaży B+R do potrzeb rynku, a z drugiej strony służą pobudzeniu popytu przedsiębiorstw na innowacje i prace badawczo-rozwojowe. PO IR wspiera jednostki naukowe, przedsiębiorstwa lub ich konsorcja. Dofinansowanie przeznaczone jest na rzecz wsparcia całego lub wybranych elementów procesu powstawania innowacji: od fazy tworzenia się pomysłu, poprzez działalność B+R, aż po wdrożenie wyników badań oraz

⁶ Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerska – 23 maja 2014, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/umowa-partnerstwa/>.

⁷ <http://inteligentny-rozwoj.com.pl/index.php/inteligentny-rozwoj-po-ir/cele-po-ir/>.

działalność innowacyjną na rynkach międzynarodowych. Zakres programu dobrze oddaje jego hasło przewodnie, które brzmi: „wsparcie projektów od pomysłu do rynku”. Mając na uwadze zróżnicowany poziom ryzyka realizacji projektu na poszczególnych etapach, w ramach programu wykorzystuje się instrumenty wsparcia o charakterze dotacyjnym oraz zwrotnym.

Oprócz innowacji technologicznych w ramach PO IR wsparciem objęte zostaną innowacje w usługach oraz nowe rozwiązania z zakresu organizacji pracy i zarządzania w przedsiębiorstwie, odpowiadające na potrzeby pracowników, konsumentów, partnerów handlowych i innych interesariuszy. Interwencja PO IR będzie się koncentrowała na obszarach tematycznych o najwyższym potencjale naukowym i gospodarczym w skali kraju i regionów, czyli tzw. **inteligentnych specjalizacjach**⁸.

5. Inteligentne specjalizacje kluczem do inteligentnego rozwoju

Pojęcie inteligentnej specjalizacji pojawiało się stosunkowo niedawno, jako wynik pracy grupy eksperckiej Unii Europejskiej „*Knowledge for Growth – Wiedza dla wzrostu*”⁹, badającej lukę produktywności i konkurencyjności między krajami europejskimi a gospodarką amerykańską. W wyniku prowadzonych badań uznano, że luka ta jest rezultatem charakteryzującego kraje europejskie niższego poziomu ekonomicznej i technologicznej specjalizacji oraz mniejszej zdolności do priorytetyzacji działań na poziomie regionalnym¹⁰. Mając to na uwadze, zaproponowano definicję inteligentnej specjalizacji, określanej w dokumentach unijnych z użyciem akronimu *SMART specialisation*, jako priorytetu w grupie technologii/sektorów na poziomie regionalnym, potencjalnie konkurencyjnego na rynkach międzynarodowych oraz przyczyniającego się do budowania przewagi konkurencyjnej nad innymi regionami¹¹. Inteligentna specjalizacja bywa też określana jako proces przedsiębiorczego odkrywania nisz, w których region może osiągać przewagę w obrębie badań i innowacji, a jednocześnie system koncentracji wsparcia publicznego na wybranych istniejących lub nowych branżach w celu wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu¹².

⁸ <http://inteligentny-rozwoj.com.pl/index.php/inteligentny-rozwoj-po-ir/>.

⁹ Knowledge for Growth European Issues and Policy Challenges, European Communities, 2008 (Wiedza na rzecz wzrostu gospodarczego. Europejskie problemy i wyzwania, Raport Komisji Europejskiej).

¹⁰ Dziedzic S., Woźniak L., Chrzanowski M.: Inteligentna specjalizacja jako droga do zrównoważonego rozwoju, [w:] Zrównoważony rozwój organizacji – odpowiedzialność środowiskowa, (red.): Borya T., Bartniczak B., Ptak M.. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 377, Wrocław 2015, s. 268.

¹¹ Del Castillo J., Barroeta B., Paton J.: Converting smart specialisation into a regional strategy. INFYDE Working Paper Year 1, vol. 2, no. 1, Información Y Desarrollo S.L. 2011, p. 1.

¹² Wyznaczanie, monitoring i ewaluacja inteligentnych specjalizacji, (red.): Stawicki M., Wojnicka-Sycz E., Warszawa 2014, s. 5.

Koncepcja inteligentnych specjalizacji stanowi obecnie jeden z najistotniejszych elementów wdrażanej obecnie strategii inteligentnego i zrównoważonego rozwoju Europa 2020. Komisja Europejska zakłada koncentrację finansowania właśnie na tych specjalizacjach, gdyż traktuje je jako najbardziej rozwijające się gałęzie przemysłu, które przez osiągnięcie efektu dźwigni mogą „rozpedzić” całą gospodarkę. Wskazanie inteligentnych specjalizacji stało się więc warunkiem uruchomienia unijnych funduszy na lata 2014-2020. Wyboru tego dokonały wszystkie kraje członkowskie, tworząc własne katalogi inteligentnych specjalizacji zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie każdego regionu. Proces wyboru inteligentnych specjalizacji trwał kilka miesięcy i obejmował analizy sytuacji społeczno-gospodarczej i lokalnego potencjału oraz dyskusje grup roboczych, w skład których wchodziłi przedstawiciele nauki, gospodarki, organizacji pozarządowych, instytucji otoczenia biznesu, władz krajowych i regionalnych. Ostatecznie na poziomie krajowym wytypowano 19 inteligentnych specjalizacji, natomiast każde z województw wyznaczyło od 3 do 9 regionalnych inteligentnych specjalizacji. Krajowe inteligentne specjalizacje zostały zgrupowane w 5 działach tematycznych, co przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Wykaz krajowych inteligentnych specjalizacji

Dział tematyczny	Inteligentne specjalizacje
1. Zdrowe społeczeństwo	1. Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne 2. Diagnostyka i terapia chorób cywilizacyjnych oraz w medycynie spersonalizowanej 3. Wytwarzanie produktów leczniczych
2. Biogospodarka rolno-spożywcza, leśno-drzewna i środowiskowa	4. Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego 5. Zdrowa żywność (o wysokiej jakości i ekologiczności produkcji) 6. Biotechnologiczne procesy i produkty chemii specjalistycznej oraz inżynierii środowiska
3. Zrównoważona energetyka	7. Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii 8. Inteligentne i energooszczędne budownictwo 9. Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku
4. Surowce mineralne i gospodarka odpadami	10. Nowoczesne technologie pozyskiwania, przetwórstwa i wykorzystania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów 11. Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdalnych do przetworzenia, oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku) 12. Innowacyjne technologie przetwarzania i odzyskiwania wody oraz zmniejszające jej zużycie
5. Innowacyjne technologie i procesy przemysłowe	13. Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoproducty 14. Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe

Źródło: <http://krajoweinteligentnespecializacje.pl/> [dostęp: 01.10.2015].

Lista krajowych inteligentnych specjalizacji jest otwarta. Zakłada się, że w perspektywie finansowej 2014-2020 będzie ona podlegała ciągłej **weryfikacji i aktualizacji na podstawie systemu monitorowania oraz zachodzących zmian społeczno-gospodarczych**. Regionalne inteligentne specjalizacje wytypowane w poszczególnych województwach przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2

Wykaz krajowych inteligentnych specjalizacji

Województwo	Inteligentne specjalizacje
1. Dolnośląskie	przemysł chemiczny, farmaceutyczny, motoryzacyjny, elektryczny, wydobywczy, informatyczny, nauki medyczne, biologiczne, matematyczne, fizyczne, komunikacja.
2. Lubuskie	zielona gospodarka (środowisko i biogospodarka), zdrowie i jakość (medycyna, produkty regionalne, turystyka, zdrowa żywność), innowacyjny przemysł (ICT, przemysł metalowy, drzewny, papierniczy, energetyczny i wydobywczy, meblarski, motoryzacyjny).
3. Lubelskie	biogospodarka, medycyna, informatyka, automatyka, energetyka niskoemisyjna (w tym OZE).
4. Łódzkie	branża medyczna, farmacja i kosmetyki, energetyka (w tym EE, OZE), nowoczesny przemysł włókienniczy i mody (w tym wzornictwo), zaawansowane materiały budowlane (w tym wzornictwo), innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze, ICT.
5. Kujawsko-pomorskie	bezpieczna żywność, medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna, motoryzacja i automatyka przemysłowa, tworzywa sztuczne, ICT, potencjał naturalny, środowisko, energetyka, transport i logistyka, dziedzictwo kulturowe, sztuka, przemysły kreatywne.
6. Małopolskie	<i>life science</i> , multimedia, ICT, chemia, biogospodarka, energetyka (w tym OZE).
7. Mazowieckie	bezpieczna żywność, inteligentne systemy zarządzania, nowoczesne usługi dla biznesu, wysoka jakość życia.
8. Opolskie	technologie chemiczne, budownictwo i drewno, przemysł maszynowy i metalowy, przemysł energetyczny (w tym OZE), technologia rolno-spożywcza, zdrowa żywność.
9. Podkarpackie	lotnictwo i kosmonautyka, wysoka jakość życia, ICT.
10. Podlaskie	przemysł zielony, biogospodarka, specjalizacja na rynku wschodnim – brama na Wschód.
11. Pomorskie	ICT, energetyka, logistyka, inżynieria wodna i lądowa, turystyka, usługi biznesowe, branża farmaceutyczna i kosmetyczna, biotechnologia, przemysły kreatywne, technologia off-shore, zdrowa żywność.
12. Śląskie	energetyka (w tym OZE), medycyna, ICT.
13. Świętokrzyskie	przemysł odlewniczo-metalowy, maszynowy, budownictwo, turystyka prozdrowotna, zdrowa żywność, ICT, efektywne wykorzystanie energii.
14. Warmińsko-mazurskie	ekonomia wody, przemysł drzewny, meblarstwo, żywność wysokiej jakości.
15. Wielkopolskie	biosurowce, ICT i logistyka, nowoczesne technologie medyczne, multimedia, produkcja żywności.
16. Zachodniopomorskie	biogospodarka, działalność morska, logistyka i inżynieria wodna, przemysł maszynowo-metalowy, przemysły kreatywne, branża ICT, turystyka i medycyna-zdrowie, usługi dla biznesu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie programów regionalnych poszczególnych województw.

Wśród regionalnych inteligentnych specjalizacji jest wiele takich, które powtarzają się w kilku województwach. Najczęściej wymieniane są technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) oraz produkcja żywności i przetwórstwo spożywcze. Popularne są również obszary związane ze zdrowiem i z medycyną. Warto także zwrócić uwagę, że duża część regionów opiera swój rozwój na dziedzinach związanych z zasobami przyrodniczymi. Na liście inteligentnych specjalizacji znalazły się również tradycyjne gałęzie przemysłu, takie jak branża maszynowa i metalowa oraz energetyka (w tym odnawialne źródła energii).

6. Podsumowanie

Analiza prawnych uwarunkowań inteligentnego rozwoju wskazuje, że poświęca się mu coraz więcej uwagi zarówno na poziomie unijnym, jak i w poszczególnych krajach członkowskich i regionach. Rolę inteligentnego rozwoju podkreśla się w Strategii Europa 2020, Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz w strategiach zintegrowanych. Problematyka ta ma swoje przełożenie na programy operacyjne, a w szczególności Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, który koncentruje się na przedsięwzięciach zwiększających innowacyjność gospodarki, zapewniających rozwój sektora nauki oraz aktywizujących współpracę pomiędzy przedsiębiorcami a naukowcami. Wynikiem działań podjętych w ramach Unii Europejskiej na rzecz inteligentnego rozwoju są inteligentne specjalizacje, czyli specjalizacje o największym potencjale innowacyjnym i konkurencyjnym, których rozwój zapewni tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, zwiększenie wartości dodanej gospodarki i podniesienie jej konkurencyjności na arenie międzynarodowej. Budowa inteligentnych specjalizacji opiera się na wykorzystaniu mocnych stron, przewag konkurencyjnych, potencjału biznesowego i naukowego regionów oraz państw. Ma to służyć ukierunkowaniu inwestycji na kluczowe wyzwania i potrzeby, zapewniające rozwój oparty na wiedzy i innowacjach.

Bibliografia

1. Bach-Głowińska J.: Inteligentna przestrzeń. Trzeci wymiar innowacyjności. Wyd. Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014.
2. Del Castillo J., Barroeta B., Paton J.: Converting smart specialisation into a regional strategy. INFYDE Working Paper Year 1, vol. 2, no. 1, Información Y Desarrollo S.L., 2011.

3. Dziędzic S., Woźniak L., Chrzanowski M.: Inteligentna specjalizacja jako droga do zrównoważonego rozwoju, [w:] Zrównoważony rozwój organizacji – odpowiedzialność środowiskowa, (red.): Borys T., Bartniczak B., Ptaka M.. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 377, Wrocław 2015.
4. Dziemianowicz W., Szlachta J., Peszat K.: Potencjały rozwoju i specjalizacje polskich województw. Wyd. Geoprofit, Warszawa 2014.
5. Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25.09.2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Monitor Polski z dnia 22.11.2012, poz. 882.
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, DzU z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.
7. Wyznaczanie, monitoring i ewaluacja inteligentnych specjalizacji, (red.): Stawicki M., Wojnicka-Sycz E., Warszawa 2014.
8. <http://inteligentny-rozwoj.com.pl/index.php/inteligentny-rozwoj-po-ir/cele-po-ir/>.
9. <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/umowa-partnerstwa/>.

Abstract

The purpose of the paper is to analyze the conditions of intelligent development policy with a special inclusion of intelligent specializations. The subject of research undertaken in the article are the legal conditions of intelligent development connected with EU financial perspective for the years 2014-2020, in particular it was related to the Europe 2020 strategy, integrated strategies and partnership agreement. Furthermore, the role of operational programs was indicated in conducting the intelligent development policy, especially the Intelligent Development Operational Program. On this basis the concept of intelligent specializations was presented as a key to intelligent development.